

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

معنی الأديب

مبحث «إمّا» و «أن»

جلسه ۱۸

استاد وافی

بحث «إمّا»:

کلمه «إمّا» معمولاً مکرر استفاده می شود، که «إمّا» دوم نزد اکثر نحویین عاطفه است ولی «إمّا» اول قطعاً عاطفه نیست: «فإنهم صنفان إمّا أخ لك في الدين ، وإمّا نظير لك في الخلق»

معانی «إمّا»:

۱. شک: «جاءني إمّا زيد وإمّا عمرو» زمانی که نمی دانیم کدام یک آمده است.

۲. ابهام: (وآخرون مَرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إمّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمّا يثُوبُ عَلَيْهِمْ)

۳. تخیر: (إمّا أَنْ تُعَذَّبَ وَإِمّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا)

۴. اباحه: «تعلم إمّا فقهاً وإمّا نحواً»

۵. تفصیل: (إنا هديناه السبيلَ إمّا شاكراً وإمّا كفوراً)

نکته: کلمه «إمّا» در آیه کریمه (فإمّا تَرِينَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا) ترکیبی از «إن» شرطیه و «ما» زائده است.

بحث «أن»:

الف: اسمی: ۱. ضمیر متکلم، ان فعلتُ ۲. ضمیر مخاطب، انت

ب: حرفی: ۱. حرف مصدری ۲. مخففه از مثقله ۳. مفسره ۴. زائده

«أن» مصدری:

حرف مصدری که ناصب فعل مضارع است:

۱. در ابتداء: در این صورت در موضع رفع است: (وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ)

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

۲. بعد از لفظی که دال بر معنی غیر یقین باشد، به یکی از حالات ذیل می آید:

الف: در موضع نصب باشد: «إِنَّ مِنَ السَّرْفِ أَنْ تَأْكُلَ كُلَّ مَا اشْتَهَيْتَ»

ب: در موضع رفع باشد: (أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ)

ج: در موضع جر باشد: (وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ) ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv